

Æresmotivert vold for Tynset kommune

Lill Marie Tollerud

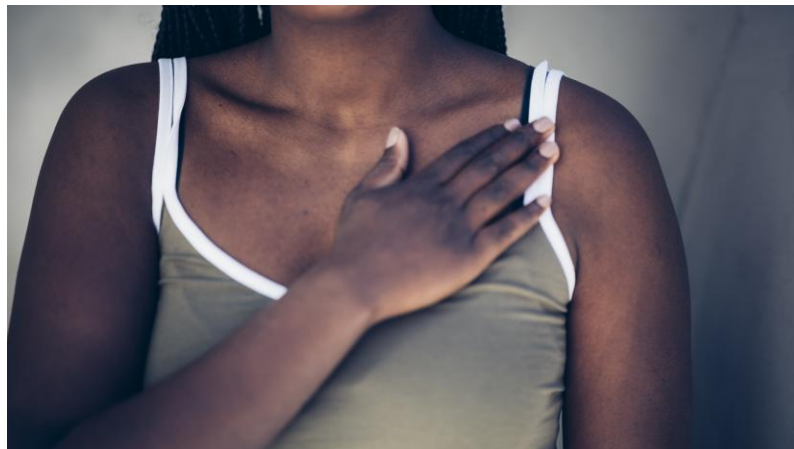
Æresmotivert vold

- Alle former for vold i nære relasjoner hvor motivet er å **opprettholde eller gjenopprette** familiens ære
- Et kollektiv kan stå rundt og gir anerkjennelse til at volden er riktig
- Utøvelsen kan være **transnasjonal**
- Det kan være **flere voldsutøvere** – *nær* relasjon noe litt annet enn i andre saker

Den viktige æren

- Ære knyttet til kontroll av seksualitet
- Kollektiv ære
- Transnasjonal ære
- Æren kan opprettholdes eller gjenopprettes ved bruk av mange ulike former for vold

Viktig å huske at:

- Det utøves ikke vold i alle familier med minoritetsbakgrunn
- All vold i minoritetsfamilier er ikke æresmotivert
- Det ene utelukker ikke det andre; all vold i familier med en sterk æreskodeks er heller ikke æresmotivert
- Vi kan både ha vold som er motivert av ære og vold som ikke er det i samme familie og i samme relasjon og de kan ha ulike årsaker
- Kjente risikofaktorer for at vold utøves er viktige også i minoritetsfamilier
- Tiltak vi har når det gjelder vold i nære relasjoner er relevante også her
- All vold skjer i en kulturell kontekst, ikke bare «de andres» vold
- All vold må kontekstualiseres (voldens uttrykk, dens konsekvenser og hva som er god hjelp)
- Vi kan ikke se på vold som er motivert av ære som noe som er «umulig» å endre på, samtidig som vi holder sikkerheten høyt

Alle former for vold **motivert av** å ivareta familiens ære

- Fysisk vold
- Psykisk vold
- Seksualisert vold
- Økonomisk vold
- Materiell vold
- Digital vold
- Latent vold
- Negativ sosial kontroll
- Utstøtelse
- Tvangsekteskap
- Ufrivillig utenlandsopphold
- Nektes skilsmisse
- Kjønnsslemlestelse

MORAD AZIMAN

Danser

Negativ sosial kontroll (skadelig kontroll)

Negativ sosial kontroll forstår vi som ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves systematisk for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med familiens eller gruppens normer.

Kontrollen kjennetegnes ved at den er systematisk og kan bryte med den enkeltes rettigheter i henhold til blant annet barnekonvensjonen og barneloven.

- Er et politisk begrep mer enn noe annet
- Brudd på rettigheter utløser ikke nødvendigvis en meldeplikt til barnevernet
- I et majoritetsperspektiv snakker man om trusler, psykisk vold og kontroll som det samme.

Det som er viktig her, er at volden også kan være kollektiv og motivert av ære

Vold er en hver handling rettet mot en annen person som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje, eller slutter å gjøre noe den vil.

Per Isdal

Vold mot barn er enhver handling rettet mot barnet eller barnets trygghetspersoner, som gjennom at handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, utgjør alvorlig risiko for barnets helse og utvikling.

Mette Sund Sjøvold og Kristin Furuholmen

Negativ sosial kontroll kan for eksempel være

- Urimelige restriksjoner
- Ikke tilgang til digitale medier og sosial medier eller kontroll av disse
- Får ikke delta på aktiviteter utenfor familien
- Overvåking fra familie eller nettverk
- Blir fulgt til avtaler
- Kontroll av venner, kjæreste og omgangskrets
- Kontroll av påkledning
- Ikke få lov å jobbe
- Ikke få delta på norskopplæring/ta utdanning
- Økonomisk kontroll
- Påtvungen kjønnssegregering
- Påtvunget å oppføre seg etter normene for hva som oppfattes som «mannlig» eller «kvinnelig»
- Manglende selvbestemmelse over egen kropp og seksualitet

(Negativ) sosial kontroll skjer i en kontekst

Kan være mer nødvendig med sosial kontroll i kollektivistiske samfunn (svak statsmakt og manglende velferdsstat) der familien er avhengige av et godt rykte for å klare seg godt.

Det kan oppleves som mer nødvendig med økt sosial kontroll når familien er i en migrasjonskontekst.

Generasjonskonflikter kan føre til økt behov for sosial kontroll.

Når er det kultur og når er det kontekstavhengig (situasjonsbestemt)?

Eksempelvis kan foreldre med kort botid i Norge å grunn av traumer fra krig og flukt kombinert med en frykt for det fremmede begrense barnet sitt unødige.

Elisabeth Grøtteland (2024)

Oppdragelse i en kollektivistisk æreskontekst

- Plikter
- Lydighet
- Lojalitet til fellesskapet
- Barna oppdras til å tenke på hva som er bra for hele familien
- Påføring av skyld og skam som nyttig hjelpemiddel i oppdragelse i en æreskontekst

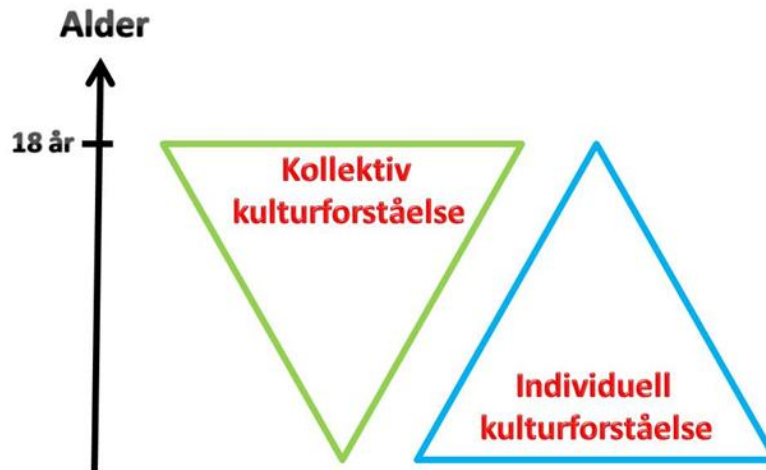

Oppdragelse i en kollektivistisk æreskontekst

- Gutter og jenter oppdras ulikt
- Mor har hovedansvaret for oppdragelsen, men hele storfamilien har en rolle
- Fjernoppdragelse
- Avgjørelser tas av familien i fellesskap
- Noen ganger kan behovet for å beskytte familiens ære legitimere bruk av ulike former for vold i oppdragelsen

Grenser i ulike oppdragelseskulturer

<https://grotvedtsilje.wordpress.com/2010/02/18/17-02-10-den-flerkulturelle-skolen-del-1/>

Dialog om foreldreskap er god forebygging

- Positiv nysgjerrighet
- Spør om migrasjonserfaringer
- Om å være uten (stor)familien i oppdragelsen
- Spør om foreldrenes egen oppvekst
- Utforsk felles mål, ideer og verdier
- Hva er det du vil ta videre til dine barn?
- Hva ønsker du ikke å ta videre?

Dialog om foreldreskap

- Er det andre i storfamilien du tenker er viktig i oppdragelsen av ditt barn?
- Hvordan skiller det «norske» synet på oppdragelse seg fra der du kommer?
- Hvem spør du om råd?
- Veilede i bruk av nye og god metoder og verktøy å bruke i oppdragelsen

Når blir oppdragelsen til vold og omsorgssvikt?

Vold mot barn er enhver handling rettet mot barnet eller barnets trygghetspersoner, som gjennom at handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, utgjør alvorlig risiko for barnets helse og utvikling.

Mette Sund Sjøvold og Kristin Furuholmen

Vi skal ikke tåle verken mer eller mindre fordi det er vold som utøves i en annen kulturell kontekst.

- Når det går ut over barnets fungering
- Når barnet har symptomer på at oppdragelsen er skadelig
- Barnets egen opplevelse av frykt og begrensning

Mulige stress og risikofaktorer i familier med migrasjonsbakgrunn

- Migrasjonsrelatert stress
- Minoritetsstress
- Tap av sosial status og sosialt nettverk
- Sosioøkonomiske faktorer
- Tap av foreldreautoritet
- Endring i familieroller og kjønnsroller
- Voldserfaring fra krig, tortur, flukt og egen oppvekst som kan være opphav til traumer hos de ulike familiemedlemmene
- Manglende kunnskap om og tillitt til det offentlige/hjelpeapparatet

Dette er faktorer man også må undersøke for å forstå konteksten volden oppstår i.

Å jobbe med og forstå disse faktorene er god forebygging!

